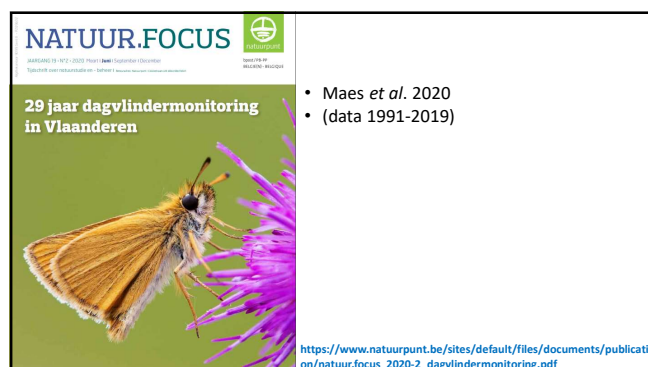

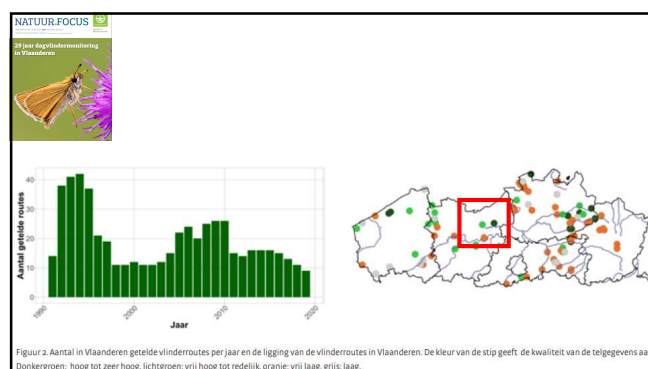
Meetnetten VVE WG Dagvlinders

Jurgen Couckuyt

Wat is monitoren ?

- (engels: monitoring) Het waarnemen en verzamelen van informatie over iets, gedurende langere tijd of afstand met een bepaalde bedoeling.
- het systematisch en periodiek verzamelen van informatie.

Monitoring dagvlinders in Vlaanderen

- **Eigenlijk zijn er geen referenties met vroeger**

- 29 jaar dagvlindermonitoring in Vlaanderen (Maes *et al.* 2020)
- IUCN Rode Lijst van de dagvlinders in Vlaanderen (Maes *et al.* 2021)
- Monitoring van Vlaamse prioritaire dagvlinders (Westra *et al.* 2022)

IUCN Rode Lijst van de dagvlinders in Vlaanderen

- Maes *et al.* 2021
- (data 2011-2020)
- Trendbepaling op basis van verspreidingsgegevens !
- Trendbepaling op basis kilometerhokniveau en aantal daghokbezoeken

NATUURFOCUS
Tijdschrift over natuurstudie en -beheer

Monitoring van Vlaams prioritaire dagvlinders

Tabel 2 Overzicht van de te monitoren vlinders met het jaar waarin de monitoring opgestart werd, het veldprotocol (Eitelling, Gebiedstelling of Transecttelling), het type monitoring (Integraal of Steekproef), het aantal te monitoren locaties (#loc), de cyclus waarmee de locaties bezocht worden (jaarlijks of 3-jaarlijks) en het aantal bezoeken per jaar (#bez).

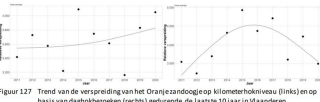
Nederlandse naam	Opstartjaar	Protocol	Type	#loc	Cyclus	#bez
Aardbeivlinder	2017	Transecttelling	Integraal	4	Jaarlijks	3
Argusvlinder	2016	Transecttelling	Steekproef	10	3-jaarlijks	6
Bruin dikkopje	2017	Transecttelling	Integraal	4	Jaarlijks	6
Bruine eikenpage	2018	Gebiedstelling	Integraal	13	Jaarlijks	3
Gentiaanblauwtje	2016	Eitelling	Integraal	7	Jaarlijks	1
Grote weerschijnvlinder	2016	Gebiedstelling	Integraal	20-25	Jaarlijks	3
Heivlinder	2016	Transecttelling	Steekproef	10	3-jaarlijks	3
Klaverblauwtje	2017	Transecttelling	Integraal	5-7	Jaarlijks	6
Kommavlinder	2016	Transecttelling	Integraal	11	Jaarlijks	3
Moerasparelmoervlinder Te bepalen	2016	Transecttelling	Integraal	1	Jaarlijks	3
Oranje zandoogje	2017	Transecttelling	Steekproef	10	3-jaarlijks	3
Veldparelmoervlinder	2016	Transecttelling	Integraal	11	Jaarlijks	3

INSTITUUT NATUUR- EN BOSONDERZOEK

5.6.6.31 Oranje zandoogje *Pyronia thymus* Momenteel niet in Gevaar (LC)

Figuur 126 Verspreiding van het Oranje zandoogje op afstandhokniveau in de periode 1951-2000 (links) en 2011-2020 (rechts).

Figuur 127 Trend van de verspreiding van het Oranje zandoogje op kilometerhokniveau (links) en op basis van daghokbezoeken (rechts) gedurende de laatste 10 jaar in Vlaanderen.

Het Oranje zandoogje voldoet aan geen enkel IUCN-criterium (Figuur 126; Figuur 127) en is daarom Momenteel niet in Gevaar. In Nederland is het Oranje zandoogje *Bijz in Gevaar*. In Europa is het een Species of Conservation Concern (SPEC) omdat de soort in vele Oost-Europese landen op de Rode Lijst staat.

https://purews.inbo.be/ws/portalfiles/portal/34490219/Maes_et_al_2021_IUCNRodeLijstVanDeDagvlindersInVlaanderen2021.pdf

Meetnetten.be
NATUURPUNT • INSTITUUT NATUUR- EN BOSONDERZOEK • AGENTSCHAP NATUUR EN BOS

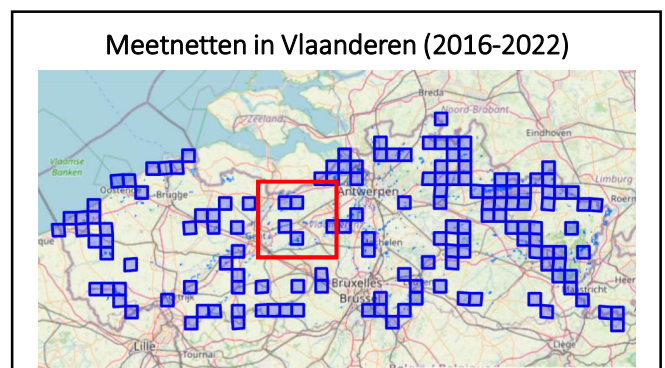
Meetnetten.be is a website and mobile app for monitoring day butterflies. The app interface shows options for Account, Download brongegevens, Over meetnetten mobil, Wat is nieuw?, Contact en feedback, Copyrights, and Test.

NATUURFOCUS
Tijdschrift over natuurstudie en -beheer

Monitoring van Vlaams prioritaire dagvlinders

- Westra *et al.* 2022
- (data 2016-2021)
- 12 prioritaire soorten

Meetnetten.be
NATUURPUNT | INSTITUUT NATUUR- EN BOSONDERZOEK | AGENTSCHAP NATUUR EN BOS

- Aardbeivlinder
- **Algemene Vlindermonitoring**
- Argusvlinder
- Bruin dikkopje
- Bruine eikenpage
- Gentiaanblauwtje
- **Grote weerschijnvlinder**
- Heivlinder
- Klaverblauwtje
- Komma vlinder
- Moerasparelmoervlinder
- **Oranje zandoogje**
- Veldparelmoervlinder

Monitoringsprotocol dagvlinders

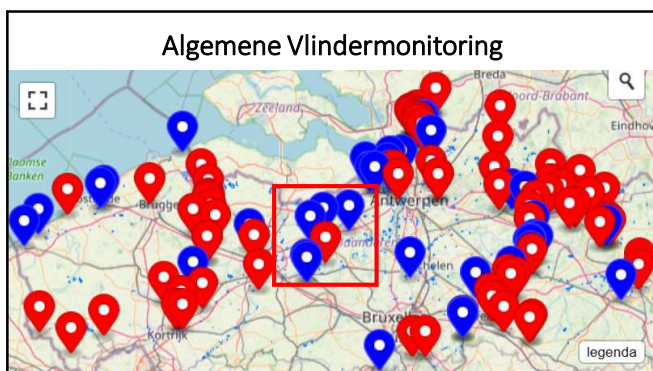

Vlaanderen
in samenwerking met

Monitoringsprotocol Dagvlinders
Versie 2.0
Dik Neels, Herman Luyckx, Jan Van de Pelt & Toon Weirich

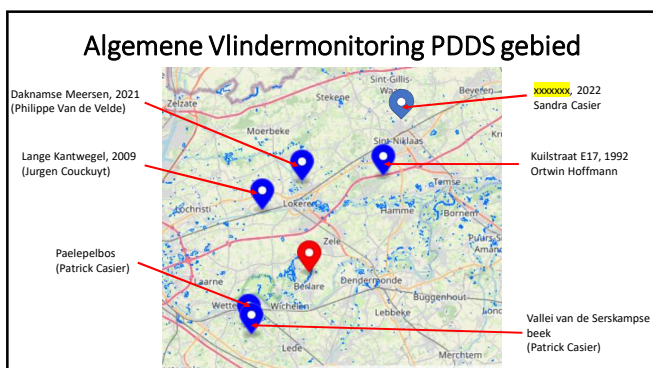
Figuur 6 Denkbeeldige telkool waarbinnen vlinders tijdens een transecttelling geteld worden.

https://purews.inbo.be/ws/portalfiles/portal/17657883/MaesEtal_2019_MonitoringsprotocolDagvlindersVersie2.pdf

Wat is een meetnet ?

- Een netwerk van vastgelegde parcours in een bepaald gebied.
- Meten van **een specifieke soort** tijdens de vliegperiode
→ bv. *Pyronia tithonus*, het Oranje zandoogje
- Meten van **alle soorten** gedurende het ganse jaar
→ bv. Algemene Vlindermonitoring (transsecten)

Lijnvormige & vlakdekkende meetnetten

- Transsecten (Meetnetten.be)
- Volledig traject (meetnetten VVE WG Dagvlinders / persoonlijke onderzoek)
→ alle soorten
→ specifieke soort
- Perceelsniveau (persoonlijke onderzoek)
→ sinusbeheerde hooilanden, klassiek gefaseerd hooilandbeheer, tabula rasa hooilandbeheer
→ Tuinmeetnet VVE WG Dagvlinders

Meetnetten VVE WG Dagvlinders

- Specifieke soorten
→ Hooibeestje, Zwartsprietdikkopje & Koevinkje
- Persoonlijke onderzoek
→ Hooibeestje & Zwartsprietdikkopje
- Tuinmeetnet
→ alle soorten

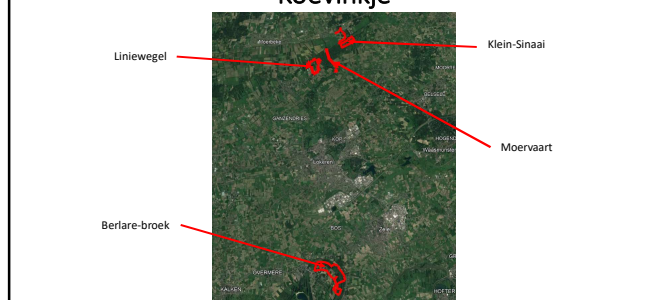
Meetnet VVE WG Dagvlinders Zwartsprietdikkopje

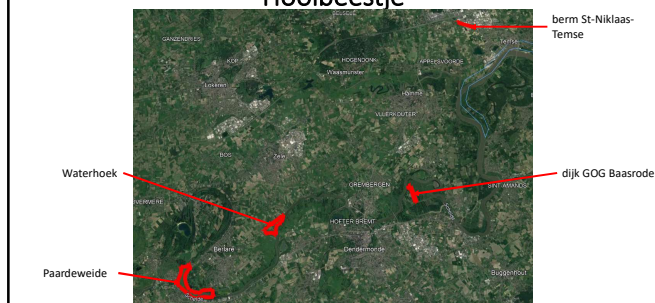
meetnetten VVE WG Dagvlinders

- PDDS gebied (referentiegebied)
→ *Coenonympha pamphilus*, het Hooibeestje
→ *Thymelicus lineola*, het Zwartsprietdikkopje
→ *Aphantopus hyperantus*, het Koevinkje
- Militair kamp van Sissonne
→ *Hesperia comma*, de Kommavlinder

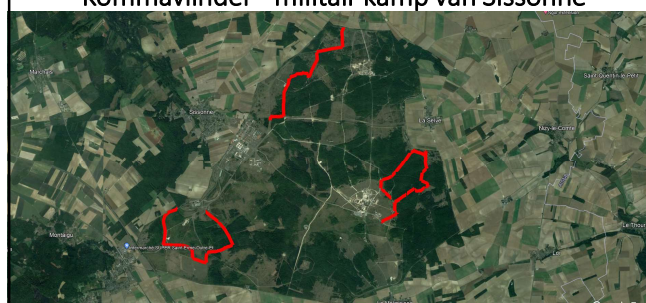
Meetnet VVE WG Dagvlinders Koevinkje

Meetnet VVE WG Dagvlinders Hooibeestje

Meetnet VVE WG Dagvlinders Kommavlinder - militair kamp van Sissonne

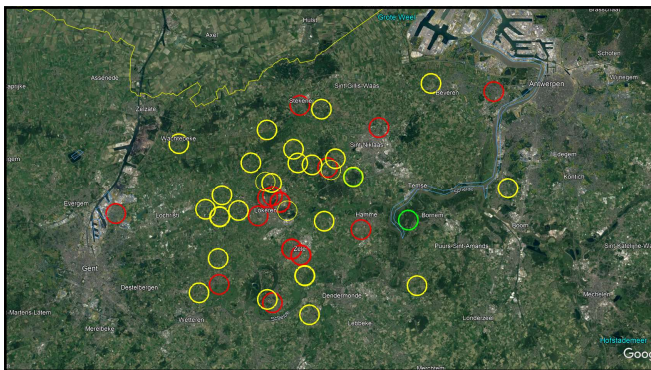
Couckuyt J. 2022. Is een 'regionaal' tuinmeetnet representatief om de huidige trend van dagvlinders in Vlaanderen weer te geven? Deel 1 (2017–2021). — *Phegea* 50(4): 124–141

Home Vlinders Libellen Help mee Wat wij doen Actueel Service en Vragen

NIEUWSBERICHT

Dagvlinders: winnaars en verliezers

2022 was het slechtste jaar sinds 1990 voor **de kleine vuurvlinder**, een van de slechtste voor koevinkje, argusvlinder, zwartpauzevlinder, landkaartje, grote parelmoervlinder, groot dikkopje, duinparelmoervlinder, bruine eikenpage, gentiaanblauwtje, kleine heivlinder, veenbesblauwtje en veenbesparelmoervlinder. Maar het was ook een slecht jaar voor de habitatrichtlijnsoorten donker pimpinelblauwtje en grote vuurvlinder. 2022 was juist een van de beste jaren voor kleine ijsvogelvlinder, bont zandoogje, keizersmantel, grote vos en iepenpage, allemaal bosvlinders. Ook klaverblauwtje en oranje luzernevlinder werd lokaal veel gezien.

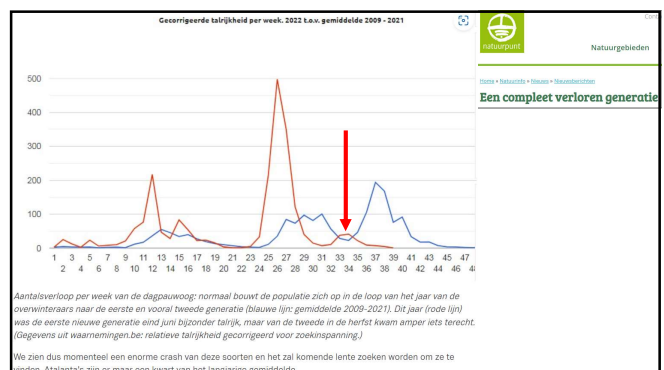
Jaaroverzicht vlinders

2022: weer een matig vlinderjaar

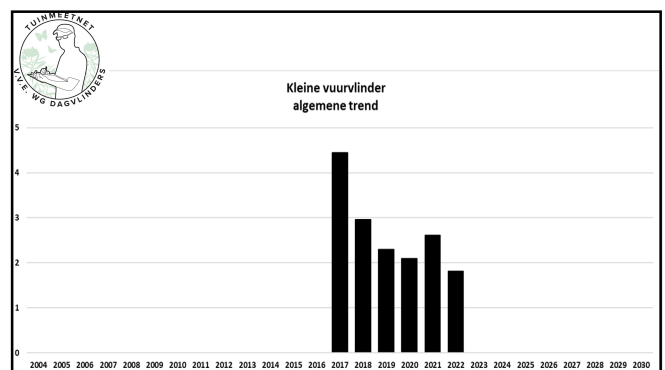
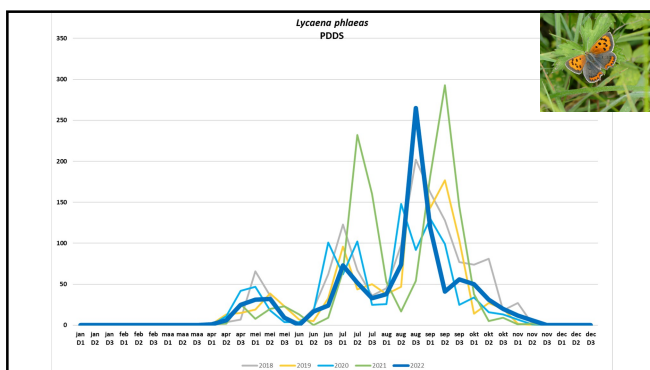
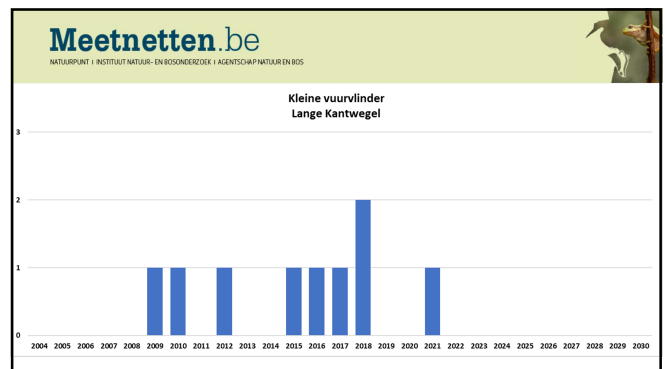
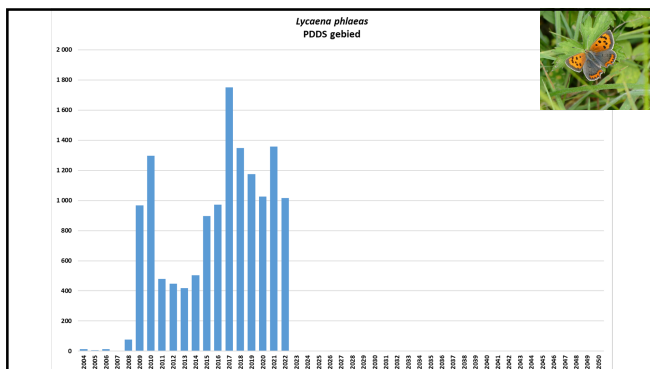
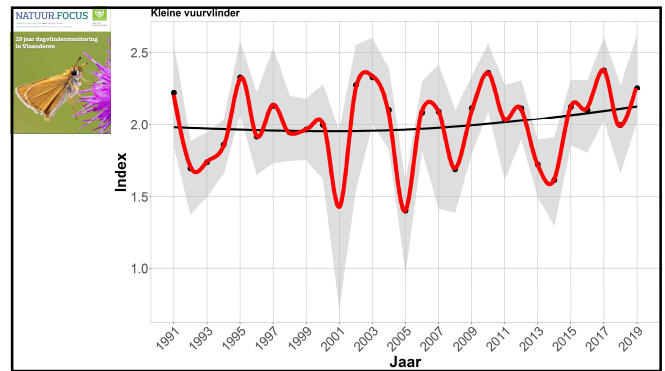
Home • Natuurinfo • Nieuws • Nieuwsberichten

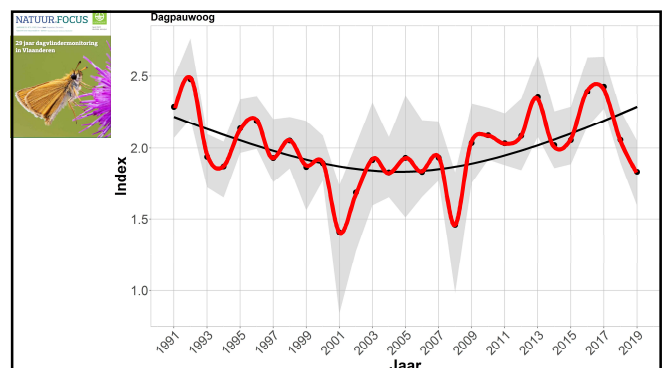
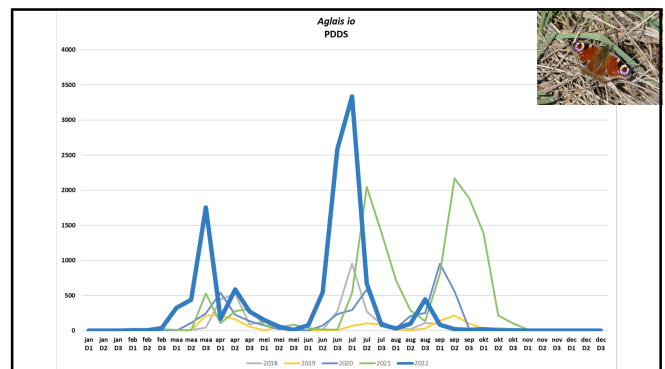
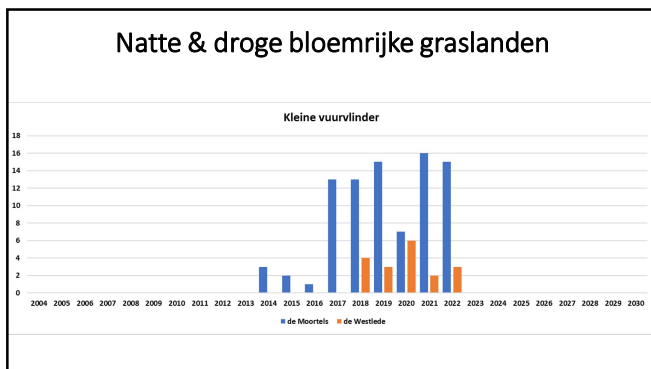
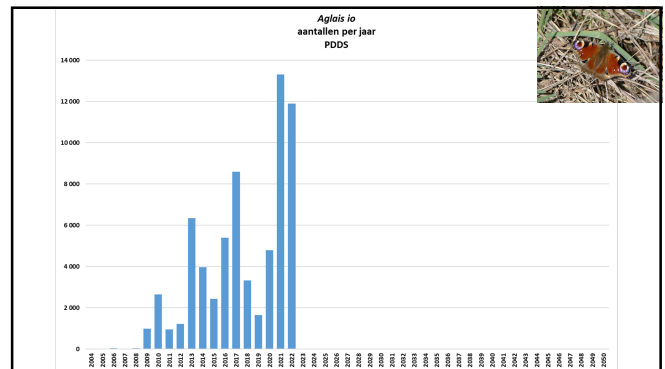
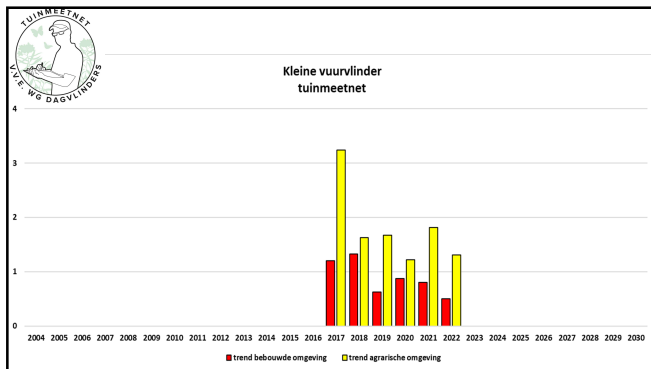
De Dagpauwoog, een compleet verloren generatie

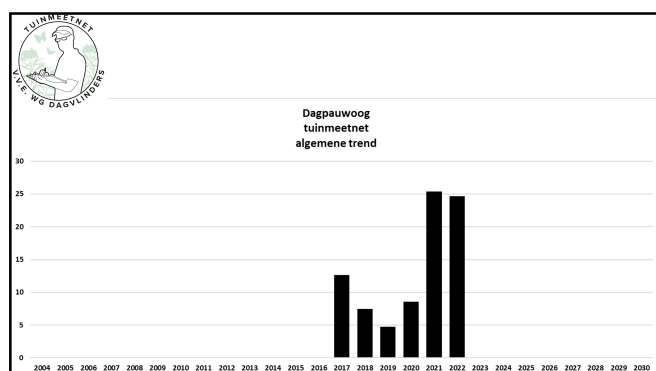
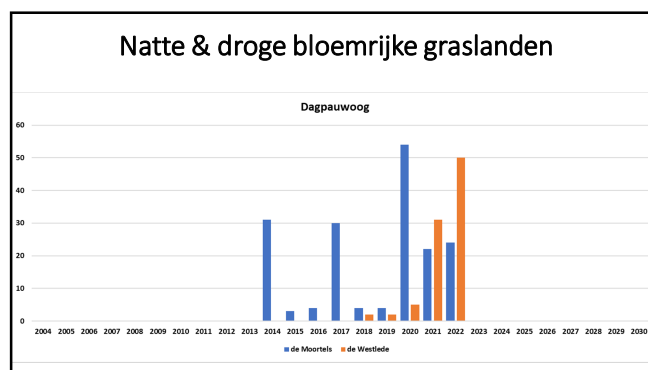
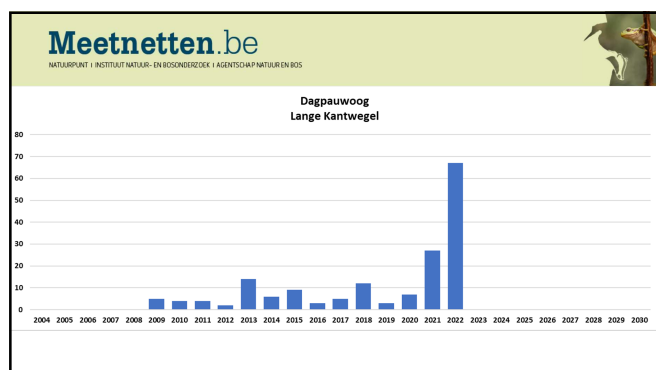
2 voorbeelden a.d.h.v. berichtgevingen

Lycaena phlaeas, de Kleine vuurvinder

Besluiten

- Start een meetnet.be parcours op in de buurt van een deelnemende tuin van het tuinmeetnet
- Ups & downs soorten zijn van alle tijden
- Wanneer kan je een trend bepalen ? 20 jaar ? 100 jaar ? 500 jaar ?
- Enkel op basis van een vast en regelmatig gelopen parcours !
- Een moment opname van een soort beschrijven is niet relevant.
- Regionaal zijn er enorme verschillen !

WE ZIJN GOED BEZIG maar het mag altijd meer zijn !

